

**АРСЕНИЙ ТАРКОВСКИ**

*Ето, сам ще призная –  
по кръв съм домашно щурче,  
от сърце си песни пея  
в огнището до пепелта.  
Някой вряла вода  
ще кипне – ще ме обрече;  
друг със радост  
ще ме покани край жарта.*



Така започва стихотворението Щурче (Сверчок), в което тъй метафорично поетът Арсений Тарковски е нарисувал своята отдаденост на поетичното творчество.

Арсений Тарковски (баща на прочутия филмов режисьор Андрей Тарковски) е роден през 1907 г. Известен е като един от най-талантливите руски преводачи, но също така се нарежда сред големите поети на ХХ век, въпреки че първата си стихосбирка Преди снега (Перед снегом, 1962) издава на 55 години. Интересно е да се отбележи, че през 1947–1948 г. живее в Ашхабад и превежда творби на туркменския класик Махтумкули, както и калпакския епос Четирийсетте девойки. Самобитността на поезията му се откроява чрез простите детайли от света, които са представени като къс от вечността, като частица от безкрайната Вселена. Неговият лирически герой е неразривно свързан с природата и изповядва родството си с нейния кръговрат. В стиховете на Тарковски се преплитат философски прозрения и видения от древността, въпроси на съвременieto и копнеж по един духовно по-извисен свят. Както пише преводачът Светлозар Жеков, поетическият свят на Тарковски е „изненадващ с дълбочината си, със сложността на елементите си и с простотата на цялото“.

През 1984 г. Арсений Тарковски публично заявява, че уважава гражданската позиция на сина си да остане в Италия. Самият той винаги е отделял „истинската“ от „социалистическата“ Русия. Умира на 27 май 1989 г. в дом за киноветерани.

През 1982 г. издателство „Народна култура“ издава сборник стихове на Арсений Тарковски със заглавие В средата на света в превод на Светлозар Жеков.

Представеното тук стихотворение Нещата (Вещи) се публикува за първи път на български език.

**ВЕЩИ**

Все меньше тех вещей, среди которых  
я в детстве жил, на свете остаётся.  
Где лампы-„молнии“? Где чёрный порох?  
Где чёрная вода со дна колодца?

Где „Остров мертвых“ в декадентской раме?  
Где плюшевые красные диваны?  
Где фотографии мужчин с усами?  
Где тростниковые аэропланы?

Где Надсона чахоточный трехдолжник,  
визитки на красавцах-адвокатах,  
пахучие калоши „Треугольник“  
и страусова нега плеч покатых?

Где кудри символистов полупьяных?  
Где рослых футуристов затрапезы?  
Где лозунги на липах и каштанах,  
бандитов сумасшедшие обрезы?

Где твердый знак и буква „ять“ с „фигою“?  
Одно ушло, другое изменилось,  
и что не отделялось запятою,  
то запятой и смертью отделилось.

Я сделал для грядущего так мало,  
но только по грядущему тоскую  
и не желаю начинать сначала:  
быть может, я работал не впустую.

И где у новых спутников порука,  
что мне принадлежат они по праву?  
Я посягаю на игрушки внука,  
хлеб правнуков, праправнукову славу.

**НЕЩАТА**

И все по-малко са нещата, сред които  
блажен прекарах детските си дни.  
Къде са газените лампи и свещите,  
на кладенеца черните води?

Къде са страшните картини декадентски  
и меките дивани с плюш червен?  
Къде са снимките, онези старовремски,  
с мъже, засукали мустаци а ла френч?

Къде е миризмата каучукова на галоши?  
Къде са дамите със поглед отегчен?  
Къде са адвокатите във рединготи,  
на Надсон спънатия в анапест рефрен?

Къде са къдрите на пийнали поети  
и футуристите с протестите трапезни?  
И лозунгите в кестеновите дървета,  
на страшните бандити цевите нарезни?

Къде е еровата гласна завъртяна?  
Едно се свърши, друго по реда си мина,  
което вече не търпеше запетая,  
след смъртната си точка се помина.

На бъдещето подарих тъй малко,  
но бъдещето е за мен заразно.  
Не искам да започна отначало  
и вярвам, че не съм живял напразно.

Ще знаят ли след мене идващите тука,  
че те са мое най-изконно право?  
Посягам към играчките на внука,  
към хляба на правнуците и чакам слава.

Превод от руски: **Наталия Христова**